144.000:— kr. må man väl känna glädje och tacksamhet för den storartade givmildhet Konstmuseet fått röna under det år som gått. Denna givmildhet har varit förutsättningen för att museet kunnat hävda sin ställning och utvecklas efter de linjer omständigheten och medveten strävan hjälpts åt att utstaka. Med blott de 16.000 kronorna skulle Göteborgs Konstmuseum i våra dagar spela rollen av ett svagt utrustat lokalmuseum. Under 1880-talet var läget givetvis ett annat. Men även då var det mecenater som togo de stora tagen.

Göteborg den 1 maj 1930.

AXEL L. ROMDAHL.

Berättelse
rörande Göteborgs Museums Etnografiska Avdelning för år 1929.

Inkomster:

Till samlingarnas ökande	8.022:43
» » vård m. m.	2.406:—
» » vetenskapliga bearbetning	612:90
» » konservering	503:50
» extra arbetshjälp	4.250:—
» resekostnader	400:—
Gåvomedel	7.569:80
Summa kr.	23.764:63

Utgifter:

Till samlingarnas ökande	5.040:89
» » vård m. m.	2.403:27
» » vetenskapliga bearbetning	632:70
» » konservering	496:60
» extra arbetshjälp	3.958:86
» resekostnader	400:—
Gåvomedel	4.031:95
Summa kr.	16.964:27

Enskilda personer hava till avdelningen såsom gåva överlämnat:

Direktör Herman Lindquist	2.000:—
Direktör Knut J:son Mark	6.500:—
Direktör Gustav Werner	2.000:—
Genom dir. Knut J:son Mark	3.000:—
Summa kr.	13.500:—

Först vill jag här till herrar Herman Lindquist, Knut J:son Mark och Gustav Werner frambära min tacksamhet för det intresse, de under det gångna året visat avdelningen och det där bedrivna arbetet.

En annan mycket rar träsak från Peru är en skälla med kläppar av ben. Denna är här avbildad (fig. 1).

Bland prydnadsföremålen märkes några halsband av snäckskalspärlor, av vilka en del synas färgade på artificiell väg. De trådar, på vilka pärlorna varit uppträdda, äro oskadade, så att man kan iakttaga den ursprungliga monteringen.

Genom byte med Provinzial-Museum i Hannover, har avdelningen förvärvat ett betydande antal föremål ur de berömda Gretzerska samlingarne. Samlingen innehåller framförallt vävnader, av vilka flera äro synnerligen vackra och väl bibehållna t. ex. en mansskjorta av en typ, som ännu användes i Peru vid tiden för dess erövring. I samlingen ingår även flera lerkärl från Nasca, av vilka det märkligaste kanske är ett, på vilket man ser en demon med ett människohuvud i handen (fig. 2). I utbyte lämnades diverse dubbletter ur Liljewalch-Thulins, Nimuendajús och undertecknads samlingar från Guiana, Nordväst-Brasilien och El Gran Chaco.

Av generalkonsul G. Sandström har avdelningen såsom gåva mottagit en vacker, peruansk vävnad.

Brasilien.

Genom byte med Museum für Völkerkunde, Berlin, har avdelningen bl. a. erhållit en representativ samling dubbletter ur den store tyske forskaren Karl v. d. Steinens berömda samling från Rio Xingú. Samlingen gjordes under hans forskningsresa på 1890-talet. I denna samling märkes dansmasker, ett kastträ m. m. I utbyte har lämnats dubbletter från undertecknads expedition till Panama och Columbia.

Av museets historiska avdelning har såsom deposition erhållits en lavemangspruta av kautschuk. Sprutan är av den typ, som på 1600- och 1700-talet importerades till Europa från Brasilien. Som bekant är det indianerna, som uppfunnit gummisprutan. Detta märkliga föremål har den historiska avdelningen fått som gåva av apoteket Kronan i Göteborg.

Ecuador.

Genom byte med Museum of the American Indian, Heye Foundation, New York, har museet erhållit en del föremål från Ecuadors forntid, däribland några smala, höga urnor, en mängd små lerfigurer i människogestalt m. m. Denna samling är värdefull för museet, då vi från dessa trakter ha mycket få arkeologiska föremål. I utbyte har huvudsakligen lämnats föremål ur Nimuendajús samling från Nordväst-Brasilien.

Chile.

Från mellersta Chile har förvärvats några lerkärl från en kultur, som förut varit helt orepresenterad på museet.

Av en araukansk indian Bernardino Millaquen har avdelningen erhållit

en quipu, som bl. a. visar, att dylika ännu äro i bruk bland dessa indianer. Mycket egendomligt är, att i dessa quipus ha indianerna en särskild knut för att uttrycka 0, vilket dock torde vara att anse som en modification av den gamla quiputypen under europeiskt inflytande. Araukanen besökte Göteborg i egenskap av matros på ett chilensiskt transportfartyg.

Eldslandet.

Genom byte med Museo Missionario-Etnologico, Vatikanen, Rom, har avdelningen erhållit en del föremål ur den samling, som pater Koppers och pater Gusinde gjort på Eldslandet. Bland dessa föremål märkes bl. a. tvenne

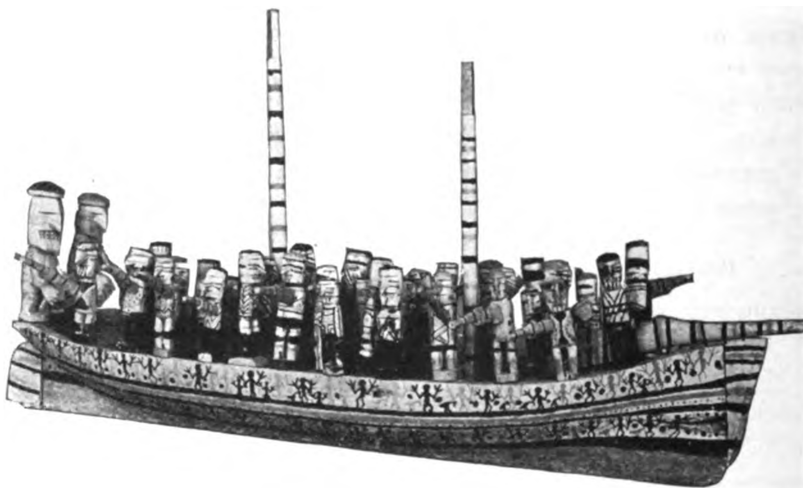

Fig. 3. Andeskepp från Chocó-indianerna i Panama.
G. M. 29.10.1.

masker av mycket primitiv typ. I utbyte har huvudsakligen lämnats fotografier och på museet ritade utbredningskartor, vilka delvis äro utställda i Vatikanens etnografiska museum i Rom.

Panama.

Som gåva av kapten Hans Elliot har erhållits tvenne andeskepp från Chocóindianerna, av vilka det ena är här avbildat (fig. 3). Om detta har kapten Elliot av Chocóindianerna erfarit följande. »När en medicinman skall sända en sjuk till en kollega, skickar han med den sjuke ett dylikt andeskepp, för att detta skall skydda honom under resan. Det händer därför understundom att ett andeskepp efter en längre vandring mellan olika medicinmän slutligen återkommer till dess ursprunglige avsändare.» Det ena av de båda andeskepp, som museet erhållit, förvärvades av en medicinman sedan patienten avlidit. Kapten Elliot, som har ytterst goda förbindelser med indianerna, har lovat att även i framtiden ihågkomma museet.

Californien.

Genom byte med Museum of the American Indian, Heye Foundation, har museet erhållit en värdefull arkeologisk samling från södra Californien. I utbyte har huvudsakligen lämnats föremål ur Nimuendajús samling från Nordväst-Brasilien.

Bland övriga förvärv från Amerika märkes ett snusrör från Orinocoområdet, som erhållits genom byte med Musée d'Ethnographie du Trocadéro i Paris. I utbyte har lämnats ett par blad av Cunaindiansk bildskrift. Vidare har museet ihågkommits med gåvor av mr. Harry Beasley, London, nob. Antonio Mordini, Lucca och herr Carl Ström i Panama.

Afrika:

Av missionären J. Steimer har förvärvats en samling från Wapare m. fl. stammar i Ostafrika. Det värdefullaste i samlingen är ett antal fetischer med noggranna uppgifter om deras tillverkning och användning. Till en av dessa, Loftguden, har man t. o. m. använt blodet av en kvinna, som offrats. Vidare är att nämna, att avdelningen av löjtnant G. Moberg förvärvat en del föremål från stammarne kring Tschad-sjön.

Fru E. Müntzing har skänkt en sadel från Franska Västafrika.

Bland övriga förvärv märkes en samling träfigurer från Nya Guinea, skänkta av Hon. J. G. Nelson.

Vård av samlingarna, utställningar m. m.

Under året inkomna samlingar hava katalogiserats. I början av året ordnades en nyförvärvsutställning, i vilken ingick den av general Thord-Gray föregående år skänkta samlingen från Mexico, jämte under året erhållna arkeologiska samlingar från Ecuador och Californien. Av nyförvärv under året hava en del inordnats i förut befintliga utställningar från samma trakter. Ett urval av övriga förvärv hava uppställts i ett särskilt rum, vilket dock först under detta år blivit tillgängligt för allmänheten. Fotografiarkivet har fått ett värdefullt tillskott genom gåvor av prof. R. Karsten, Hälsingfors, dr A. Métraux, Tucuman, nob. A. Mordini, Lucca, herr Carl Ström, Balboa och prof. R. Wegner, Frankfurt a/M. Avdelningens vaktmästare M. Nilsson har nedlagt ett betydande arbete på att ordna fotografier och andra bilder. Artisten A. Hjelm har utfört en mängd teckningar.

Bland utländska forskare, som besökt avdelningen för studier, märkes underdirektören vid Musée d'Ethnographie du Trocadéro i Paris, Georges-Henri Rivière och mademoiselle Elizabeth Dijour, vilka på officiellt uppdrag under några veckor studerade samlingarna, kopierade utbredningskartor m. m. i avsigt att delvis nyordna de etnografiska samlingarna i Trocaderomuseet i

Paris efter samma system som i Göteborg. Privatdocenten dr. H. Doering från Marburg, som särskilt studerat ornamentik på peruansk och brasiliansk keramik, har under en längre tid vistats på avdelningen. Grundaren och chefen för Museum of the American Indian, New York, Mr. G. Heye har med tanke på framtida byten genomgått samlingarna.

Dr. W. Kaudern har varit sysselsatt med att bearbeta sina samlingar från Celebes. Delar av de sydamerikanska samlingarne hava bearbetats av doktorerna S. Linné och G. Montell. Resultatet av deras forskningar föreligger i form av tvenne doktorsavhandlingar, vilka de försvarat på härvarande högskola. Fil. kand K. G. Izikowitz har studerat avdelningens synnerligen rikhaltiga samling av musikinstrument från Sydamerika. Vidare hava de av högskolans elever, vilka studera etnografi, bedrivit studier i samlingarna.

Dr. G. Montell har f. o. m. den 1 oktober erhållit tjänstledighet för att deltaga i Sven Hedins expedition till Mongoliet. Under hans frånvaro upprätthålles den e. o. amanuensbefattningen av fil. stud. Stig Rydén.

På inbjudan av Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland har undertecknad hållit 1929 års Huxley Memorial Lecture, varvid jag talade om »The American Indian as an Inventor», en uppsats, som till stor del är grundad på museet tillhörigt material.

Följande böcker och uppsatser behandlande museets samlingar eller utarbetade på museet hava under året utkommit.

W. Kaudern: Games and dances in Celebes. Ethnographical Studies in Celebes IV. Göteborg 1929. 515 sidor.

S. Linné: Darien in the past. Göteborg 1929. 318 sidor.

A. Métraux: Contribution à l'ethnographie et à l'archéologie de la Province de Mendoza (Rep. Argentina). (Revista del Instituto de Etnologia de la Universidad Nacional de Tucumán. Tomo I Entrega 1:a, Tucumán 1929, p. 5—75.)

G. Montell: Dress and ornaments in ancient Peru. Göteborg 1929. 262 sidor.
Appendix:
Henschen, Folke: Report on the examination of a shaving of mummified human skin. 5 sidor.

E. Nordenskiöld: The American Indian as an Inventor. (The Huxley Memorial Lecture for 1929). (Journal of the Royal Antropological Institue Vol. LIX, July-December, London 1929 p. 274—307.)
Les Rapports entre l'art, la religion et la magie chez les indiens Cuna et Chocó. (Journal de la Société des Américanistes de Paris. XXI, 1929, p. 141—158. Paris 1929.)
L'Apiculture indienne. (Journal de la Société des Américanistes de Paris. XXI, 1929, p. 169—182. Paris 1929.)

E. Nordenskiöld: Le balancier à fardeaux et la balance en Amérique. (Documents No. 4. Paris 1929. p. 1—6.)
Ist die sogenannte Schlitztrommel in der Neuen sowohl wie in der Alten Welt selbständig erfunden worden? (Ethnologische Studien I. Leipzig 1929. S. 17—28.)
Analyse Ethno-géographique de la culture matérielle de deux tribus Indiennes du Gran Chaco. Etudes d'ethnographie comparée I. Paris 1929. 310 sidor.

W. E. Roth: Additional Studies of the Arts, Crafts and Customs of the Guiana Indians. (Smithsonian Institution. Bureau of American Ethnology. Bulletin 91. Washington 1929. 110 sid.)

Göteborg i mars 1930.

ERLAND NORDENSKIÖLD.

Berättelse
rörande Göteborgs Museums Arkeologiska avdelning för år 1929.

Inkomster och utgifter.

Konto A. Inköp:

Inkomster:				
Behållning från 1928	kr.	120:99		
Anslag för 1929	»	1.000:—		
Gåvomedel	»	100:—	kr.	1.220:99
Utgifter:			»	1.653:15
Brist 1/1 1930			kr.	432:16

Konto B. Undersökningar:

Inkomster:				
Behållning från 1928	kr.	21:50		
Anslag för 1929	»	1.000:—		
Gåvomedel	»	100:—	kr.	1.121:50
Utgifter:			»	1.334:09
Brist 1/1 1930			kr.	212:59

Pl. 1. Huvud- och ryggprydnad funnen i en grav vid Ica på Perus kust. 1/6.
G. M. 29. 32. 21.